

MEHMET SOLAK

BEN KİMİM?

Sıradan bir soru. İlk bakışta öyle. Derinlikli düşünülmediği zaman künye bilgilerini içeren bir soru gibi duruyor. Hani ad-soyad, doğum tarihi, ana adı, baba adı ...vs. var ya... Tastamam onlar. Ancak kastımızın söz konusu nüfus bilgileri olmadığı açık sanırım.

O halde, “Ben kimim?” sorusu neyi amaçlamaktadır. “Kim” kimdir?

Hemen söyleyelim: Kim, kişi'dir. Kişi, tek başına bir varlıktır. Bütün nüfus kayıtlarından azade bir varlık. Resmî bilgilerle sınırlı olmayan, o bilgiler bilinse de bilinmese de varlığı yadsınamayan canlı teki. Alenî, somut. Ben, sen, o yani. Biz değil ama.

Ben, sen, o; her biri ayrı bir kişidir. Her biri ayrı kim/lik. Her biri kendi somutluğuyla sabit. Ben bir kişiyim, sen de öyle, o da. Hepimiz, birlikte biz'iz; aslında ayrı birer kişi, ayrı birer kişi/lik. Somut varlığımızı taçlandıran, soyut auramız.

Kimliğimiz kişiliğimizdir, desek ne demiş oluruz? Edebiyat mı yapmış oluruz, felsefe mi? Ya da ne? Böylesi bir soru, edebiyat ya da felsefe ile yahut başka bir alanla sınırlı olmasa gerek. Yaşıyor olmak, kimlik ve kişilik üzerine fazlasıyla düşünmemizi zorunlu kılıyor zaten.

Evet, kişiliğimiz kimliğimizdir. Asıl olan kişiliktir yani. Kimliği oluşturan kişiliktir çünkü. Kişilik, dış dünyamızı şekillendiren iç dinamikler bütünüdür. O yüzden, dışımız içimize göre biçimlenir.

Doğruluk, cömertlik, hasislik, cimrilik... Her biri kişiliğimizle ilgilidir. İçimizdeki doğru ya da yanlış kodlar, doğru veya yanlış göstergeler olarak dışımıza yansır. Yani kişisel kimliğimiz ortaya çıkar. Her bir ben'i diğer benlerden ayıran işte budur, bu olmalıdır. Ben, kişisel kimliğiyle var, sen de kendi kişisel kimliğiyle... O da öyle... Ve başkaları... Herkes buna saygı duymalı, bunu önemsemeli. Ancak o zaman kurumsal kimliklerin kişisel kimlikleri baskılanması ve yok etmesi karşısında bir savunma hattı, hatta bir bilinçlilik durumu oluş(turul)abilir.

Peki kurumsal kimlik nedir?

Yukarıda; ben, sen, o demiştik kişi için. Ve eklemiştik “biz değil.”

Çok masum görünür biz. Birlik, beraberlik vurgusu vardır çünkü. Sanılır ki; her bir ben, sen, o kendi varlıklarıyla var olmaya devam ederler biz içinde. Evet, olması gereken budur: İdeal olan. Ancak gündelik hayatta öncelik, ideal olanın değildir çoğunlukla; kimlik meselesinde de

olduğu gibi. Zira biz’i ifade eden her cem olma hali, kısa zamanda kurumsallaşarak sözde sivil oluşumlara dönüşmekte; bir sonraki aşamada ise bizkimliği ile perçinlenerek resmîleşmektedir. İlk bakışta bir sorun olmayabilir. Biz olmak’ta ne kötülük olabilir değil mi? Keşke öyle olsa. O sıradan; ben, sen, o birlikteliği yani bizbilinci, salt bilinç olarak kalsa. Hiç böyle olmuyor maalesef. Resmî ya da sivil bağlamda oluşmuş her bizyapılanması asıl amacı geriye iterek hızla bizbilincinden uzaklaşmakta ve bizkimliğine sabitlenmektedir. Daha ötesinde yapılanma içindeki kimi kişiler zamanla kendi kimliklerini bizkimliği ile özdeşleştirerek kendilerini biz’in yerine ikame etmektedir. O vakit biz denen çoğul varlık; sen, ben, o’dan birinin veya birilerinin tekeline mahkum olmaktadır. Böylelikle bütün kişilerden aynı bağlılık istenmekte, hatta bu talep ölüm kalım meselesi haline dönüştürülerek bağımlılık düzeyine taşınmaktadır. Kısacası masum amaçla çıkılan yolda kişisel kimlikler baskılanmakta, yok sayılmakta, daha ileri aşamada yok edilmektedir. Tektiplendirici mantık bütün eylemlere sirayet etmekte, ayrıksı ve kendi olan her kişi/lik yalnızlaştırılmakta, daha kötüsü ötekileştirilmektedir.

Her yaftalamaya direnme adına tekrar soralım ve cevap verelim:

Ben kimim?

Ben, kişi’yim. Kişioğlu kişi: öz(ü)gür ben. Bağlı ve bağımlı olmayan...

Hep hatırlamalı bunu.